

Shod zatiranih narodnostij se pripravljajo na Dunaji. Shoda se bi vdeležili avstrijski in ogerski Slovani in Rumuni ter ogerski Nemci. Shod bi bil imel skleniti, da se izroči spomenica cesarju in evropskim vladam, kako se v naši državi zatirajo razne narodnosti. Poslednje bi bilo pač le v kvar stvari sami in bi tudi ne bilo patrijotično, ker to bi se reklo Avstrijo ponižati na stališče Turčije. Pomagalo bi tudi nič ne pošiljati spomenico tujim državam, temveč le Nemci bi imeli novo priložnost avstrijske Slovane proglašati za slabe Avstrijce. Sploh pa še ni gotovo, da bi se ta shod sešel, ker aranžerji so tisti, kateri so nedavno mislili sklicati slovanski shod na Dunaj. Ti ljudje pa imajo vse druge namene, kakor pomagati zatiranim narodnostim.

Italija. — V Laterzi, v pokrajini Lecco so pretečeni teden pri iztrjevanju davkov vršili resni izgredi. Kmetje so davčne organe in njih spremljevalce, orožnike kamenali in jih več ranili. Orožniki rabili so orožje in ranili več kmetov. To pa je kmete še bolj razburilo in naskočili so občinsko hišo in so isto hoteli zažgati. Le z velikim naporom in s silnim bojem so orožniki kmetom to nakano ubranili. Nekateri kmetje in orožniki so mrtvi, več je pa močno ranjenih, mej njimi tudi župan. Več kmetov so zaprli. Ta dogodek jasno kaže v kakem, gmotno propalem stanu se nahaja laški kmet, ko še niti davkov ne odrajuje in se pri iztrjevanju teh celo oblastvom ustavlja.

Nemčija in Italija. — Italijanska kraljeva dvojica praznuje dne 22. aprila 1893 svojo srebrno poroko in govori se, da k tej slavnosti pride tudi nemški cesar.

Nemčija. — Nemški cesar bival je zadnje dni na Angleškem. Sedaj povrnil se je zopet domov in pričakujejo se v kratkem rešitve več važnih vprašanj. Glede razstave je več kakor gotovo, da se bode cesar izrekel za to, da se preloži. Minister Heirfurth je dal ostavko in imenovan je ministerski predsednik grof Eulenburg ministrom za notranje reči.

Nemčija in Rusija. — Mej Nemčijo in Rusijo vrše se že dlje časa pogajanja, v namen, da bi se mej tema dvema državama sklenile trgovinske pogodbe. Kakor zatrjuje neki dobro poučeni angleški list, bodo te trgovinske pogodbe kmalu postale resnica, kajti obe državi sta le še v tem nejedini, za koliko časa, naj bi se pogodbe sklenile. Rusija želi za manjšo dobo, Nemčija pa hoče pogodbo skleniti za daljšo dobo.

Francija. — Agitacije proti dosedanemu republičanskemu predsedniku Carnotu še vedno niso ponehale. Nekateri radikalni krogi celo zahtevajo, da naj se sklene zakon, po katerem ne bode nobenemu mogoče dvakrat voljen biti republičanskim predsednikom. Da takega zakona zbornica ne bode sklenila, je več kakor gotovo. Gotovo pa je tudi, da s temi in ednakimi agitacijami Carnotu ne bodo radikali prav nič tal spodkopali, kajti Carnot je preveč priljubljen pri narodu in nedvomljivo je, da bo l. 1894 zopet voljen republičanskim predsednikom.

Francija in Bolgarija. — Te dni vršil se je v Parizu shod, katerega se je vdeležilo nad 2000 osob. Namen shodu je bil protestovati proti grozovitostim, ki so zvršile zadnji čas na Bolgarskem, kjer so namreč štiri usmrtili. Bilo je več govorov, v katerih se je odločno grajalo Stambulovo postopanje in se je govorilo o zvezi z Rusijo. Naposled vsprejela se je resolucija, s katero se obsoja kruto ravnanje bolgarske vlade.

prla pot francoskim parketom na Španjsko, kajti po španjskem carinskem maksimalnem tarifu, ki je sedaj stopil proti Francoski v veljavo, je od kvadratnega metra tega blaga plačati carine nič manj nego 60 frankov. Poprej je pa bilo od tega blaga plačati le pet frankov od kvadratnega metra.

Naša država pa ima trgovsko pogodbo s Španjsko in zatorej lahko izvažajo parkete proti nižji carini. Vidno je torej, da se za naše izdelke na Španjskem odpira obširna trgovina. Gledati moramo, da z našimi izdelki nadomestimo dosedanje francoske. Seveda je treba hiteti, kajti Švičarji, ki tudi izdelujejo parkete, bodo gotovo vse storili, da bi si pridobili trgovišče za svoje blago na Španjskem.

Omeniti pa moramo, da Španjci zahtevajo le fino blago, lepo pisano in narejeno iz različnih, posebno redkih lesov. Blago mora biti brez vseh hib. Francozi so jako razvadili španjski okus. Pariški izdelovalci parketov rabijo za svoje izdelke samo les, ki je brez vsake napake in ki je dobro presušen, kajti imajo ga po pet do šest let starega. Za Avstrijo bi bilo tem lažje dobiti trgovišče, ker so Španjci že našega hrastovega lesa vajeni. Francozi tako kupujejo hrastov les za parkete na Ogerskem in Hrvatskem.

Ko bi se udomačili naši fini izdelki na Španjskem, ne bilo bi več težko nam dobiti še drugih trgovišč v deželah, ki so s Španijo v trgovski ali kakeršni še bodi zvezi. Pa tudi v družih deželah bi naše blago zaslovelo. Kmalu bi morda lahko izvažali svoje blago na Portugalsko, v Anglijo, Egipet, Južno Ameriko, španjske in angleške kolonije.

Obrtnijske raznoterosti.

Laneno olje se pogostem ponareja in pači, to pa zaradi tega, ker je jako težko ločiti to olje od družih rastlinskih olj. Splača se pa tudi premešanje družih olj, ker je laneno olje jako drago. Skoro najzanesljivejše se še laneno olje presodi po okusu. Najbolje se pa laneno olje potem presodi, kako se suši in kdaj da se strdi. Če namažeš stekleno ploščo z lanenim oljem, mora pri srednji toploti biti v sedmih dneh suha. Pri -12° stodelnega termometra se laneno olje še ne sme skaliti, pri -16° se še le začne gostiti, prav dobro laneno olje je pa še pri -18° čisto in tekoče. Vsako drugo olje se strdi že pri manjšem mrazu.

Varstvo privilegij v Bolgariji. Ker avstrijski obrtniki močno izvažajo svoje blago v Bolgarijo, bode mnoge zanimalo, da je Bolgarija že tudi dobila zakon v varstvo privilegij, varstvenih znamk in vzorcev. Po tem zakonu se morejo varstvene marke registrovati pri bolgarskem finančnem ministerstvu.

Varstvo pred rjo. Svetle železne stvari na zraku rade zarjove. Da se temu odpomore, se morajo železne stvari z dignenjem očistiti tolšče, potem se pa namažejo linolhiperoksidno raztopino. Ta snov tako vleže v luknjice kovine, da ne zarjovi. Ta prevlaka se hitro posuši in je tako fina, da se niti ne vidi, niti ne čuti. Stvari so potem vedno videti, kakor nove.

Tintne madeže tudi najstarejše odpraviš iz tal, če jih namočiš z razredčeno solno kislino, in pustiš to tekočino nekaj

Obrtnija.

Našim izdelovalcem parketov.

Kakor znano, se mej Francijo in Španijo ni mogla obnoviti trgovska pogodba. S tem se je tako rekoč za-

časa stati na pegi. Na to pa tla spiraj z vodo. Na ta način tinto spraviš iz tal in les dobi poprejšnjo barvo.

Obleke iz lesa. Učenjakom je že davno znano, da ima les v sebi vlakna, samo da niso znali teh laken iz lesa dobiti, da bi jih opredli. Francoski kemik Chardonnnet je pa izumel poseben stroj, s katerim se to doseže. Obleka, ki se je naredila iz lesenih laken, bila je jako podobna svilneni, samo, da se je pri luči rajše vnela. Za papir že dolgo rabijo les, sedaj ga bodo še za obleko. Le škoda, da se gozdi prehitro krčijo.

S čim se odpravijo madeži iz obleke? Vzemi 30 delov olivnega mila in je razstopi v zmesi 30 delov glicerina, 7 delov najmočnejšega amonjaka, 30 delov etra in 500 delov vode. Da se milo razstopi, tresi dobro to tekočino. Ta raztopljina se tako rabi: Mesto, katero misliš očistiti, podloži s suknom, potem pa z gobo zmoči madež. Nekaj sekund ga na to še dobro drgni, naposled pa izperi v čisti vodi. — Raztopiš pa tudi lahko 125 delov olivnega mila v 3600 delih vode in prideneš 125 delov močnega amonjaka, 30 delov glicerina, 60 delov močnega alkohola in 60 delov etra. — Jednako rabi se tudi nastopna raztopina: 60 delov mila, 500 delov vroče vode, 30 delov pepelike (potošlja), 30 delov boraksa in 60 delov močnega amonjaka. — Cenejša nego te raztopine je pa naslednja. 100 delov kotranovega mila (Schmierseife), 20 delov popelike, 175 delov močnega amonjaka in 4500 delov vode.

Politura starih furnirjev. Raztopi na zmernim ognjem v popolnoma čisti posodi 70 gramov rumenega ali belega voska, prideneš še 140 gramov terpentina. Vzemi potem zmes od ognja in mešaj jo, dokler se ohladi. Ta zmes se dobro drgne na stvareh, ki se hočejo politirati, in jim da prejšnjo barvo in pa lep lesk.

Kmetijstvo.

Pridelovanje detelje.

Za kmetovalca je maloktera rastlina tolike važnosti, kakor detelja. V mnogih krajih kmetovalci nimajo dosti travnikov in zatorej drugače ne morejo imeti dosti in lepe živine, če pridelujejo deteljo. Brez živine pa kmet vspevati ne more. Le od živine ima največ dobička dandanes, ko je cena drugim pridelkom vsled tuje konkurence že tako močno pala. Pa tudi gnoja ni, če ni živine. Umeten gnoj se dandanes res dobiva, ali za kmetovalca je navadno predrag in tudi nikakor živalskega gnoja prav nadomestiti ne more.

Detelja dobiva svoje redilne snovij iz spodnjih plastij. Za deteljo rade rastejo na njivi druge rastline, ne da bi bilo treba močno gnojiti. Tudi ni z deteljo mnogo truda. Več let je razen košnje skoro brez vsacega družega dela pridelujemo na njivi. Vendar je treba tudi pri prideljevanju detelje posebne pozornosti. Seje naj se na njive z močno prstjo, ki mora biti plevela očiščena in dobro zrahljana. Če zemlja ni dovolj zrahljana, detelja ne naredi dovolj globokih korenin, in jej suša in moča rada škoduje. Če njiva ni čista, deteljo plevel zaduši. Detelja tudi ne vspeva, če se preveč pogosto seje na jedni in isti njivi. Če detelja seješ že vsako tretje leto, potem se pač ni čuditi, če ne vspeva. Bolj bi se bilo

čuditi, če bi vspevala. Detelja naj se seje za ozimino ali okopovalnimi rastlinami mej jaro žito. Mej tako žito, ki rado polega, naj se detelja nikar ne seje. Ko si imel deteljo na kaki njivi, počakaj najmanj pet let, predno jo zopet seješ, da se v spodnji plasti po razpadanju zopet nabere redilnih snovij.

Na slabih peščenih tleh detelja ne raste dobro, ravno tako ne na tleh, kjer voda zaostaja. Zaradi tega ni detelja za močvirnate kraje. Na njive, kjer po zimi vetrovi sneg odneso, tudi ni dobro sejati detelje, ker rada pozebe.

Kmetijske raznoterosti.

Da se mleko ne skisa v hudi vročini deni vanj prav malo borove kisline. Ta snov mleku nič ne škoduje. Tudi je dobro dati še v čisto mleko nekaj hrenovih listov.

Ohranjenje mesa. Kjer ni ledenice, se more meso ohraniti, če se dene v siratko ali kislo mleko. V takem mleku se meso več tednov ne spridi.

Nepremočljivi čevlji. Če hočeš, da se ti čevlji ne premočijo, deni jih za več ur v gosto milino vodo. Toliščna kislina, ki se bode naredila, napolnila bode v usnju vse luknjice in čevlji bodo nepremočljivi.

Sajenje dreves. Kadar sadiš drevesa, kjer so poprej stala stara drevesa, moraš prejšnjo prst odpraviti in jo zameniti s kompostom, strohljivim gnojem in kako drugo prstjo. Posebno dobro je tudi cestno blato. Če bi mlado drevo posadil v staro prst, ne bi vspevalo, ker je prejšnje drevo v teku let že izsesalo največ redilnih snovij. Ker se na premembo prsti premalo gleda, od tod prihajajo pritožbe, da na starih vrtilih ne vspevajo mlada drevesa.

Konjski hlevi. Za konje so posebno škodljivi vlažni hlevi. V tacih hlevih konji zgublajo vid, noge jim otekajo, dobe kašelj i. t. d. Po zimi so vlažni hlevi še škodljivejši nego po leti. Da se vlažnost odpravi vsaj nekoliko iz hlevov, moraš dobro odvajati gnojnico in hlev večkrat prevetrovati.

Volovje in kravje meso je jednako dobro in redilno. Kravje je še finejše od volovjega. Da je kravje meso slabše, prihaja le od tega, ker krave navadno le stare pobijajo, jih tako skrbno ne pitajo. Krava, katera se je rabila dolgo za molžo, se tudi ne da tako lahko opitati.

Varstva zimske salate. Če po zimi z listjem ali slamo salato pokriješ, ti rada pognije, ker je ta odeja pre-gosta. Dobro je pa, če na salato nanosiš trnovih vej in mej nje nasuješ listja. Odeja sedaj ne bode tako gosta in salata ne bode pognila.

Črne mačke. V Zjedinjenih državah osnovala se je družba za rejo črnih maček. Družba je osnovana na delnicah in je kupila neki otok, kjer bode izrejala črne mačke in jih potem prodajala krznarjem. V Evropi se pač ne bode nikdo lotil te vrste živinoreje.

Kako se uniči plesen v kletih. Zidovi v kletih večkrat kaj radi splesnejo. V takih kletih je potem neki čuden duh in vse stvari se rade spridijo. Da se plesen uniči, je dobro, če se raztopi 3 dele dvojno žvepleno-kislega apna, v 20 delih vode in s to raztoplino pomočijo stene, potem pa z navadnim apnenim beležem pobelijo. V takih kletih se ne bode pokazal plesen na zidovih.

Seme za setev. Skušnje so pokazale, da je za setev boljše debelo seme, nego drobno. Tako seme je pa navadno baš v sredi klasu. Ker je pa odbiranje takega semena težavno, so izumili za ta neki posebni stroj, ki se imenuje centrifugalni izbirajoči stroj, (Centrifugal-Sortirmaschine.)